

مقایسه اثرات درمانی گاباپنتین و آنتی هیستامین‌ها در درمان خارش اورمیک و اختلالات سایکولوژیک ناشی از آن

دکتر حمید نوشاد^{۱*}، سمیه نظری خانمیری^۲

تاریخ دریافت ۸۹/۱/۲۵، تاریخ پذیرش ۸۹/۳/۵

چکیده

پیش زمینه و هدف: خارش اورمیک در بیماران نارسایی مزمن کلیوی که تحت درمان جایگزینی هستند شایع است. گاباپنتین درد نوروپاتیک را تسکین می‌دهد و در درمان خارش اورمیک نیز موثر می‌باشد. هدف از مطالعه فعلی مقایسه تاثیر گاباپنتین و آنتی هیستامین در درمان خارش اورمیک و اختلالات سایکولوژیک ناشی از آن می‌باشد.

مواد و روش کار: در یک کارآزمایی تصادفی دو سوکور، ۴۰ بیمار دچار خارش اورمیک به دو گروه تقسیم و در بیمارستان سینا تبریز در ۱۲ ماه بررسی شدند. دو گروه از نظر یافته‌های سرمی شامل کلسیم، فسفر، PTH و هموگلوبین همسان بودند. در یک گروه گاباپنتین (گروه G) و در گروه دیگر هیدروکسی زین (گروه A) به مدت چهار هفته تجویز شد. مقیاس آنالوگ دیداری (VAS) جهت تعیین شدت خارش پیش و پس از درمان استفاده شد. پرسش‌نامه HRQOL جهت تعیین کیفیت زندگی بکار رفت.

یافته‌ها: ۱۱ مرد و ۹ زن با سن متوسط $46/2 \pm 12/4$ سال در گروه G و ۹ زن و ۱۱ مرد با سن متوسط $45/6 \pm 12/4$ سال وارد مطالعه شدند ($p=0/880$). کاهش شدت خارش به طور معنی‌داری در گروه G بیشتر بود. تمامی پارامترهای کیفیت زندگی به طور معنی‌داری در گروه G در مقایسه با گروه A بهبودی بیشتری داشت. خارش در گروه G در ۱۰ درصد و در گروه A در ۸۰ درصد بیماران باقی ماند ($p<0/001$). عوارض در گروه G در ۳۵ درصد و در گروه A در ۵۰ درصد موارد ثبت شد ($p=0/327$).

بحث و نتیجه گیری: گاباپنتین در درمان خارش اورمیک و اختلالات سایکولوژیک ناشی از آن موثرتر از آنتی هیستامین بوده و عوارض عمده‌ای ندارد. **کلید واژه‌ها:** گاباپنتین، آنتی هیستامین، خارش اورمیک

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیست و یکم، شماره سوم، ص ۲۹۲-۲۸۶، پاییز ۱۳۸۹

آدرس مکاتبه: تبریز، دانشگاه علوم پزشکی، تلفن: ۰۹۱۴۳۱۱۵۹۲۷

Email: hamidnoshad1@yahoo.com

مقدمه

خارش یکی از علائم بیماری‌های پوستی و یک علامت شایع در برخی بیماری‌های سیستمیک مثل بدخیمی‌ها، بیماری‌های میلوپرولیفراتیو، بیماری‌های کبدی و صفراوی، سایکولوژیک و نورولوژیک است (۱). خارش در بسیاری از بیماران اورمیک مزمن هم دیده می‌شود و شیوع آن بسیار بالا و در حدود ۲۸ درصد است (۲). این عارضه باعث اختلال خواب و کیفیت زندگی بیماران می‌شود. خارش اورمیک دارای فیزیولوژی پیچیده‌ای است و بخوبی شناخته شده نیست.

داروهای مختلفی برای درمان آن بکار رفته مثل آنتی هیستامین‌ها، Ondansetron، تالیدومید، اولتراویوله و لوسپون‌های ضد خارش اما نتایج رضایت بخش نبوده است (۱). گاباپنتین یک داروی ضد تشنج است که باعث تغییر در ترشح دوپامین، سروتونین و نوراپی نفرین می‌شود. این دارو نتایج خوبی در درمان دردهای نوروپاتیک مزمن دارد. به دلیل این که گاباپنتین توسط کلیه‌ها حذف می‌شود، نیمه عمر آن در افراد همودیالیزی طولانی است (۳). هنوز مطالعه‌ای درخصوص مقایسه اثر بخشی گاباپنتین با آنتی هیستامین‌ها صورت نگرفته است.

^۱ استادیار، فوق تخصص بیماری‌های کلیه، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز